

O'PKA ARTERIYASI TROMBOEMBOLIYASIDA TIZIMLI TROMBOLIZIS TERAPIYA (ALTEPLAZA) NING SAMARADORLIGINI BAHOLASH

Ro'ziboyev Axmadjon Valijonovich

Central Asian Medical University,
Oilaviy tibbiyotda ichki kasalliklar kafedrası.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18555896>

Annotatsiya. Ushbu ish o'pka arteriyasi tromboemboliyasi bilan og'rigan bemorlarda tizimli trombolizis terapiya, xususan Alteplaza, samaradorligini baholashga qaratilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, terapiya yurak va o'pka funksiyasini tiklash, o'lim xavfini kamaytirish va bemorlarning hayot sifatini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, qon ketishi va boshqa asoratlar xavfi monitoringni talab qiladi. Ushbu ish klinik amaliyotda davolash strategiyalarini takomillashtirish va xavfsiz, samarali terapiyani ta'minlashga hissa qo'shadi.

Kalit so'zlar: O'pka arteriyasi tromboemboliyasi, Tizimli trombolizis, Alteplaza, Samaradorlik, Klinik natijalar, Asoratlar.

Kirish

O'pka arteriyasi tromboemboliyasi jiddiy kardiopulmonar patologiya bo'lib, o'pka arteriyalarida qon tomirlarining tromb bilan to'silishi natijasida yuzaga keladi.

Ushbu kasallik bemorlar orasida yuqori o'lim darajasi va surunkali asoratlar xavfi bilan bog'liq bo'lib, tezkor tashxis va samarali davolashni talab qiladi. Tizimli trombolizis terapiyasi, xususan Alteplaza, qon tomirlaridagi trombnı eritish orqali o'pka qon aylanishini tiklash va yurak funksiyasini yaxshilash imkonini beradi.

So'nggi yillarda olib borilgan tadqiqotlar Alteplazaning yuqori xavfli va o'rta xavfli bemorlarda o'lim darajasini kamaytirish va yurak faoliyatini tiklashda samarali ekanligini ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, trombolizis terapiyasining xavf va foyda nisbati, qo'llash shartlari va optimal dozalari hali ham klinik amaliyotda dolzarb masala hisoblanadi. Shu sababli, ushbu ishning maqsadi tizimli trombolizis terapiya yordamida o'pka arteriyasi tromboemboliyasi bilan og'rigan bemorlardagi klinik natijalarni baholashdir.

Dolzarabligi

O'pka arteriyasi tromboemboliyasi yuqori o'lim va surunkali asorat xavfi bilan bog'liq bo'lib, tezkor tashxis va samarali davolashni talab qiladi. Tizimli trombolizis terapiyasi, xususan Alteplaza, qon aylanishini tiklash va yurak yuklamasini kamaytirish orqali bemorlarning hayotini saqlashda muhim rol o'ynaydi. Shu sababli, mavzu ilmiy va amaliy jihatdan yuqori ahamiyatga ega.

Asosiy qism

Tizimli trombolizis terapiyasi o'pka arteriyasi tromboemboliyasida asosiy davolash usullaridan biridir. Ushbu terapiya trombnı eritish orqali o'pka qon aylanishini tiklaydi va yurak yuklamasini kamaytiradi. Alteplaza preparati rekombinant to'qima plazminogen aktivatori sifatida ishlaydi va trombolitik jarayonni boshlaydi. Klinik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yuqori va o'rta xavfli bemorlarda tizimli trombolizis o'lim xavfini sezilarli darajada pasaytiradi. Shu bilan birga, terapiyaning xavf va foyda nisbati, optimal dozalari va bemor tanlanishi muhim ahamiyatga ega.

Tizimli trombolizis yurak funksiyasini tiklashda samarali bo'lib, o'pka arteriyasidagi yuklamani kamaytiradi. Tadqiqotlar bemorlarning hayot sifati va klinik natijalarini yaxshilashni ko'rsatadi. Shu bilan birga, trombolizis terapiyasi qon ketish xavfi bilan bog'liq bo'lishi mumkin, shuning uchun bemorlar diqqat bilan tanlanadi. Klinik amaliyotda bemorlarni risk guruhlariga ajratish va terapiya rejimini individual belgilash zarur.

Tizimli trombolizisning samaradorligini baholash uchun yurak va o'pka funksiyasi parametrlariga, vital belgilar va laboratoriya ko'rsatkichlariga e'tibor beriladi. Bemorlarning davolanishdan oldingi holati va asosiy surunkali kasalliklari natijalarga ta'sir qiladi. Shuningdek, trombolizis jarayonidagi vaqtning ahamiyati katta, tezkor qo'llash samarani oshiradi. Amalga oshirilgan tadqiqotlar tizimli trombolizis terapiyasining klinik natijalarga bevosita ta'sirini ko'rsatadi. Bu bo'limda terapiya samaradorligi, xavf va foyda nisbati, va klinik qo'llash shartlari ilmiy tahlil qilinadi. Shu ma'lumotlar asosida bemorlar uchun individual davolash strategiyalari ishlab chiqiladi. Tizimli trombolizisning samaradorligini baholash bemorlarning o'lim va asorat xavfini kamaytirishga yordam beradi. Bu bo'lim klinik amaliyot va tadqiqotlar uchun asos yaratadi. Shu bilan birga, terapiya natijalari xalqaro standartlar bilan solishtiriladi. Tizimli trombolizis bemorlarni tezkor tiklash va hayot sifatini yaxshilashda samarali vosita ekanligi tasdiqlanadi.

Alteplaza qo'llash indikatsiyalari bemorlarning og'irlik darajasi va klinik holatiga bog'liq.

Yuqori xavfli o'pka arteriyasi tromboemboliyasi bemorlari tizimli trombolizis terapiyasidan foyda ko'radi. Shuningdek, o'rta xavfli bemorlarda

Alteplaza qo'llash zarurati individual baholash orqali aniqlanadi. Qo'llashda qon ketishi, miya qon tomirlarining rupturasi va boshqa gemorragik asoratlarning xavfi hisobga olinadi.

Bemorlarda kontrendikatsiyalarni aniqlash va tahlil qilish muhimdir. Klinik amaliyotda bemorlar yosh, surunkali kasalliklar va laboratoriya natijalariga ko'ra tanlanadi. Qo'llash jarayonida doza va vaqt muhim omillar hisoblanadi. Alteplaza trombnini eritish samaradorligini oshirish uchun tezkor va to'g'ri dozalarda beriladi. Klinik kuzatuvlar davomida bemorlarning vital belgilar va qon ko'rsatkichlari monitoring qilinadi. Xavf omillarini aniqlash davolash jarayonidagi asoratlarni kamaytiradi. Qo'llash indikatsiyalari xalqaro va milliy tavsiyalarga mos kelishi zarur.

Bemorlarda surunkali kasalliklar, allergik reaksiyalar va qondagi fibrinogen darajasi nazorat qilinadi. Shuningdek, preparatni qo'llashdan oldin yurak va o'pka holati baholanadi.

Alteplaza qo'llash xavfini kamaytirish uchun individual strategiyalar ishlab chiqiladi.

Klinik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bemorlarni to'g'ri tanlash natijalarni yaxshilaydi.

Qo'llash shartlari va indikatsiyalar doimiy ravishda yangilanadi. Xavf omillarini hisobga olgan holda davolash samaradorligi oshadi. Bemorlarda o'lim va surunkali asorat xavfi kamayadi.

Bu bo'limda Alteplaza qo'llash shartlari va xavf omillari batafsil tahlil qilinadi. Shu ma'lumotlar bemorlarni individual davolash rejasi bilan ta'minlash imkonini beradi.

Klinik natijalarni baholash bemorlarning hayot sifatini, yurak va o'pka funksiyasini o'lchashga asoslanadi. Tizimli trombolizis terapiyasi natijalari o'pka qon aylanishining tiklanishi va yurak yuklamasining kamayishi bilan aniqlanadi.

Shuningdek, bemorlarning o'lim darajasi, surunkali asoratlarning va kasalxonada qolish muddati asosiy ko'rsatkich hisoblanadi.

Laboratoriya ko'rsatkichlari, jumladan, fibrinogen, D-dimer va boshqa ko'rsatkichlar samaradorlikni baholashda ishlatiladi. Vital belgilar monitoringi davolash natijalarini kuzatishga yordam beradi.

Tizimli trombolizis bemorlarning qisqa muddat ichida klinik holatini yaxshilashini ko'rsatadi. Shuningdek, terapiya uzoq muddatli prognozga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Klinik kuzatuvlar davrida asoratlar va xavf omillari hisobga olinadi.

Bemorlarning individual xususiyatlari natijalarni aniqlashda muhim ahamiyatga ega.

Statistik tahlillar yordamida samaradorlik ko'rsatkichlari ilmiy asosda baholanadi. Klinik natijalarni solishtirish xalqaro tavsiyalar bilan amalga oshiriladi. Tizimli trombolizis terapiyasi bilan bemorlarning yurak funksiyasi sezilarli darajada yaxshilanadi. O'lim darajasi va surunkali asoratlar xavfi kamayadi.

Qon ketishi va boshqa asoratlar xavfi monitoring orqali kamaytiriladi.

Samaradorlik bemorlarning umumiy sog'lomlashishi va hayot sifatini oshirishda ko'rsatkich sifatida ishlatiladi. Bu bo'limda klinik natijalar, asoratlar va samaradorlik ko'rsatkichlari batafsil tahlil qilinadi. Shu ma'lumotlar asosida davolash strategiyalari takomillashtiriladi va amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Xulosa

O'pka arteriyasi tromboemboliyasida tizimli trombolizis terapiyasi, xususan Alteplaza, bemorlarning yurak va o'pka funksiyasini tiklash hamda o'lim xavfini kamaytirishda samarali vosita hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, terapiya yuqori va o'rta xavfli bemorlarda klinik natijalarni sezilarli darajada yaxshilaydi.

Shu bilan birga, qon ketishi va boshqa asoratlar xavfi doimiy monitoringni talab qiladi.

Samaradorlik bemorlarni individual tanlash, optimal doza va qo'llash shartlariga qat'iy rioya qilish orqali oshiriladi. Tizimli trombolizis terapiyasi bemorlarning hayot sifati va prognozini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu tadqiqot natijalari klinik amaliyotda davolash strategiyalarini takomillashtirish va xavfsiz, samarali terapiyani ta'minlash uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mathew, D., Seelam, S., Bumrah, K., et al. (2023). Systemic thrombolysis with newer thrombolytics vs anticoagulation in acute intermediate risk pulmonary embolism: A systematic review and meta-analysis. *BMC Cardiovascular Disorders*, 23, 482.
2. Salinas, P. (2024). Underuse of systemic thrombolysis in pulmonary embolism: A single center retrospective observational study. *ScienceDirect*.
3. Sukovatykh, A. (2024). The Effectiveness of Systemic Thrombolysis in the Treatment of Massive Pulmonary Embolism. *Journal of Experimental and Clinical Surgery*.
4. Comparative efficacy and safety of thrombolytic agents for pulmonary embolism: A Bayesian network meta-analysis. *Pharmacology*, 108, 111–126.
5. Unat, Ö. S., Korkmaz, P., Çinkooğlu, A., et al. (2025). Comparison of half-dose alteplase and LMWH in intermediate-high risk pulmonary embolism: a single-center observational study. *Egyptian Heart Journal*, 77, 74